

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԸՆԴԴԻՍԱԽՈՍԻ ԿԱՐԾԻՔ

Ե. 27.01- «Էլեկտրոնիկա, միկրո և նանոէլեկտրոնիկա» մասնագիտությամբ տեխնիկական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի հայցման ներկայացված Գեղամ Արծրունու Պետրոսյանի «Անալոգային ինտեգրալ սխեմաների հուսալիության բարձրացման միջոցների մշակում» թեմայով ատենախոսության վերաբերյալ

Ժամանակակից կիսահաղորդչային ինտեգրալ սխեմաների (ԻՍ) կիրառության աճին զուգընթաց խստացվում են դրանց հուսալիությանը առաջադրվող պահանջները: ԻՍ-ների հուսալիության վրա ազդող գլխավոր գործոններից են ձերացման երևույթը և տեխնոլոգիական շեղումները: Ատենախոսությունը նվիրված է այդ գործոնների հետազոտմանը, ինչպես նաև դրանց ազդեցությունների նվազեցման և ամրացման միջոցների մշակմանը: Այդ տեսակետից ատենախոսության թեման արդիական է, քանի որ ուղղված է ժամանակակից անալոգային ԻՍ-երի հուսալիության բարձրացմանը:

Ստորև ներկայացված է ատենախոսությունում ստացված արդյունքների համառոտ նկարագրերը:

Ատենախոսության առաջին գլխում ներկայացված են ժամանակակից անալոգային ԻՍ-երի հուսալիությանը առաջարկվող պահանջները: Հատուկ ուշադրություն է դարձվել ձերացման երևույթին և տեխնոլոգիական շեղումներին: Կատարված է նաև այդ ուղղությամբ հայտնի լուծումների և միջոցների քննախույզ վերլուծություն: Դիտարկված են դրանց առավելությունները և սահմանափակումները:

Երկրորդ գլխում բերված են հայցորդի կողմից մշակված ԻՍ-երի հուսալիության բարձրացմանը նպաստող մեթոդներ, նկարագրությունը և հիմնավորումները, ձևակերպված են դրանց առանձնահատկությունները: Առաջարկվել են հետևյալ նորարարական բնույթի մեթոդները և եղանակները.

✓ Օպերացիոն ուժեղարարներում ձերացման երևույթների ազդեցության նվազեցման եղանակը:

✓ Լարմամբ դեկավարվող գեներատորներում ձերացման երևույթների ազդեցության նվազարկման մեթոդը:

✓ Օպերացիոն ուժեղարարներում և համեմատիչներում էլքային շեղման լարման նվազեցման մեթոդը:

Ցույց է տրվել, որ թվարկված մեթոդները հիմնված լինելով տակտային ազդանշանի վերացման և թվային սխեմաների ավելացման վրա՝ ապահովում են անալոգային ԻՍ-ների հուսալիության զգալի և արդիական պահանջները բավարարող բարձրացում: Որպես հետևանք մեծանում է ԻՍ-ների զբաղեցրած մակերեսը, սակայն դա գտնվում է ընդունելի սահմաններում:

Երրորդ գլխում ներկայացված է հայցույթի կողմից նախագծված IC_Reliability ծրագրային գործիքը, որը կիրառվել է անալոգային ԻՍ-ների հուսալիության բարձրացման միջոցներն իրագործելու համար: Այն թույլ է տվել 3-10 անգամ նվազեցնել ձեռացման երևույթների և տեխնոլոգիական շեղումների ազդեցությամբ անալոգային ԻՍ-ների կարևորագույն պարամետրերի վատթարացումը՝ կիսահաղորդչային բյուրեղի վրա զբաղեցվող մակերեսի ընդամենը 4,81-23,7% մեծացման հաշվին: C_Reliability ծրագրային գործիքը ներդրվել է «ՍԻՆՈՓՍԻՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ-ում:

Աշխատանքի հիմնական **գիտական նորույթը** անալոգային ԻՍ-ների հուսալիության բարձրացմանը նպաստող միջոցների և եղանակների, ինչպես նաև համապատասխան ծրագրային գործիքի / IC_Reliability/ մշակումն է:

Ատենախոսական աշխատանքի վերաբերյալ ցանկանում եմ նշել հետևյալ **դիտողությունները**.

1. Ատենախոսությունում բացակայում է մշակված յուրաքանչյուր մեթոդի ազդեցության վերլուծությունը և փորձնական արդյունքները անալոգային ԻՍ-ների արագագործության և էներգասպառման վրա: Հայցույթը ուշադրություն է դարձրել միայն կիսահաղորդչային բյուրեղի վրա զբաղեցրած մակերեսի վրա ազդեցությանը, սակայն հուսալիության լավարկումը ենթադրում է բոլոր պարամետրերի փոխզիջումային տեխնիկական լուծումներ:

2. Ատենախոսությունում հստակեցված չեն ձեռացման գործընթացի նմանակման և կիսահաղորդչային բյուրեղի վրա զբաղեցրած մակերեսի գնահատման

մեթոդիկաները: Դա այն դեպքում, երբ ողջ ատենախոսությունը միտված է դրանց դիտարկմանը:

3. Ցանկալի կլիներ, որ ատենախոսությունում մեծ տեղ հատկացվեր մշակված միջոցների և եղանակների աշխատանքային առանձնահատկությունների նկարագրմանը, որոնք հանգեցնում են անալոգային ԻՄ-ների հուսալիության բարձրացմանը: Այսպես, #2.1.-ում միայն թվարկված են օպերացիոն ուժեղարարներում ծերացման երևույթների ազդեցության նվազեցման նպատակով առաջարկվող սխեմատեխնիկական ձևափոխությունները, սակայն բացակայում են դրանց կիրառման հիմնավորումները:

4. Ատենախոսությունում առկա են մի շարք ուղղագրական, կետադրական և շարահյուսական սխալներ ու այլ բացթողումներ, մասնավորապես, ադ. 2.2-ում նշված չեն պարամետրերի և դրանց արդյունքների չափման միավորները:

Նշված թերությունները չեն նվազեցնում աշխատանքի արժեքը: Ընդհանուր առմամբ Գեղամ Պետրոսյանի ատենախոսությունը ավարտուն հետազոտություն է, որում պարունակվում է ժամանակակից ԻՄ-ների նախագծման համար կարևոր գիտատեխնիկական խնդիրների լուծման նշանակալի ներդրում:

Գտնում եմ, որ «Անալոգային ինտեգրալ սխեմաների հուսալիության բարձրացման միջոցների մշակում» ատենախոսությունը լիովին բավարարում է թեկնածուական ատենախոսություններին առաջադրվող ԲՈԿ-ի պահանջներին. իսկ հեղինակը՝ Գ.Ա. Պետրոսյանը, արժանի է Ե. 27.01 – «Էլեկտրոնիկա, միկրո և նանոէլեկտրոնիկա» մասնագիտությամբ տեխնիկական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի շնորհմանը:

Պաշտոնական ընդդիմախոս,

«Բարվա» ինտելեկտուալ կենտրոնի

տեխնիկական տնօրեն

տ.գ.թ., դրոցենտ

15.03.2022 թ.

Վ. Բաջ

Ա.Ա. Վարդանյան

